

DATOS IDENTIFICATIVOS

Coñecemento do medio natural

Materia	Coñecemento do medio natural			
Código	P02G110V01901			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Arias Correa, Azucena			
Profesorado	Arias Correa, Azucena			
Correo-e	azuariascorrea@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	A materia traballa os fundamentos científicos e tecnolóxicos do currículo de EI, sobre todo o relacionado con coñecemento do contorno. Promove o entendemento do medio natural desde un punto de vista sistémico desenvolvendo unha actitude positiva cara ao medio.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Coñecer os fundamentos didácticos e pedagóxicos do currículo desta etapa, particularmente da área de coñecemento do medio natural, social e cultural.	A1 A3	B1	C33	D1 D2 D3 D5
Entender o medio natural desde un punto de vista sistémico, considerando as interacción que operan na Terra e analizando as súas consecuencias.	A2 A4	B11	C33 C36 C40	D5 D6 D7 D8 D9
Desenvolver unha actitude positiva cara á valoración e a conservación do medio, analizando as repercusións das intervencións humanas.	A1 A2 A4		C40	D1 D2 D8 D9 D13 D14 D15 D16
Identificar feitos, leis, modelos e teorías das ciencias experimentais, interpretando informacións científicas para a comprensión do medio.	A1 A3	B1	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D13 D14

Contidos

Tema	
O medio natural.	Enfoque sistémico e interdisciplinario dos estudos do medio natural: A paisaxe como punto de partida. Visión dinámica dos cambios acontecidos no espazo e no tempo nos sistemas terrestres. A construción humana do coñecemento. A investigación nas comunidades científicas e na aula. A aprendizaxe do coñecemento científico.
A Terra.	O planeta no Universo. Situación, movementos e efectos terrestres.
As capas fluidas da terra: Atmosfera e Hidrosfera.	O aire. A estrutura da atmosfera. O clima e o tempo. A polución e o cambio climático. A auga. Características e contaminación.
A xeosfera e as súas interaccións	Minerais e rochas. A estrutura da Terra e os procesos xeolóxicos.
A biosfera e as súas interaccións	Os seres vivos. Modelo de ser vivo e a súa relación co medio. Evolución e biodiversidade.
O desenvolvemento sostible e o medio.	Medio e desenvolvemento sostible. Datos do pasado e do presente. Algunhas contradicións do mundo actual. Proxeccións de futuro e repercusións para a humanidade.
O solo	O solo como exemplo de interfase entre os sistemas terrestres.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	1.5	3
Sesión maxistral	8	10	18
Seminarios	0	26	26
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	10	18
Proxectos	18	20	38
Estudo de casos/análises de situacións	1.5	2	3.5
Prácticas de laboratorio	14	14	28
Informes/memorias de prácticas	0	4	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	4	4
Traballos e proxectos	1.5	6	7.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Actividades introdutorias Presentación sobre a estruturación dos contidos da materia, da metodoloxía de traballo e dos modelos a estudar previo análise de ideas e concepcións previas do alumnado.

Sesión maxistral	Exposición da profesora o do profesor sobre ámbitos temáticos dos contidos da materia.
Seminarios	Realización de tarefas ou actividades de aula en pequeno grupo/equipos cooperativos e en gran grupo para a detección de ideas previas e de coñecementos requiridos para as aprendizaxes dos contidos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución en pequeno grupo e en gran grupo de exercicios pechados e de situacións-problema abertas sobre os contidos da materia, coa asistencia da profesora ou do profesor.
Proxectos	Elaboración individual e en pequeno grupo do proxectos de investigacións acotadas sobre aspectos relacionados cos contidos da materia. Exposición ao gran grupo das conclusións acadadas.
Estudo de casos/análises de situacións	Realización de debates e de xogos de simulación ciencia-tecnoloxía-sociedade-medio ambiente - xénero.
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais na aula - laboratorio e toma directa de datos no medio ambiente, no contorno próximo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación
Seminarios	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación
Proxectos	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación
Prácticas de laboratorio	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación
Estudo de casos/análises de situacións	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación
Probas	Descrición
Informes/memorias de prácticas	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación
Traballos e proxectos	Titorías individuais e en pequeno grupo na propia aula ou no despacho. Comentarios a través da aula virtual a cada equipo de traballo. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. · Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, Xuntanzas de coavaliación

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Informes/memorias de prácticas	Cada alumna e cada alumno confeccionará, no seu caderno de traballo na aula virtual da materia - curso, os informes descritivos das prácticas de laboratorio realizadas acompañados os informes de valoracións persoais e conclusións.	34	A1 A2 A3 A4	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D9
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada alumna e cada alumno confeccionará, no seu caderno de traballo na aula virtual da materia - curso, un traballo monográfico de investigación sobre unha situación - problema en relación co medio. Esta tarefa poderá substituírse pola elaboración dun diario de clase que recolla o acontecido na aula, as actividades e tarefas desenvolvidas,... xunto con valoracións persoais e grupais de cada sesión	33	A1 B1	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D7 D9 D13 D15
Traballos e proxectos	Cada alumna e cada alumno do curso elaborará, na aula virtual da materia, unha presentación multimedia para exposición pública sobre a programación e o posible tratamento globalizado de aula dunha aprendizaxe de coñecemento científico polo alumnado de educación infantil.	33	B11	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D13 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Cada alumna e cada alumno confeccionará un cartafol/diario ou caderno de laboratorio nos que haberá parte grupal e parte individual, na sección particular específica da aula virtual da materia - curso en FAITIC, que consistirá nun diario persoal de seguimento das sesións lectivas, coas notas de aula, ampliacións, achegas, reflexións propias e coa avaliación e autoavaliación das sesións correspondentes.
A realización completa e a entrega deste diario/cartafol/caderno de laboratorio será condición necesaria e imprescindible para acollerse á opción de modalidade presencial de avaliación continua.
- Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en FAITIC, en formatos de código aberto ou de visores libres.
- Na bibliografía inclúese a referencia completa do libro titulado *Ciencia para educadores*. O uso deste libro é obrigatorio para poder realizar unha parte importante das actividades e traballos que serán obxecto de avaliación.
- Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento axeitado.
- Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan axeitadas.
- A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.
- **Criterios de avaliación da 2ª convocatoria** Para obter unha avaliación positiva o alumnado poderá optar por acollerse ás mesmas condicións que as establecidas para a 1ª CONVOCATORIA ou pola realización de dúas probas escritas presenciais sobre os contidos desenvolvidos na aula e no laboratorio, respectivamente. Cómpre obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto . A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

Bibliografía. Fontes de información

ARIAS CORREA, A. et al. (2009), **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria.**,
 BATTISTA QUINTO BORGHI (2009)., **Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento.**,
 BELLOCH, M. (1992), **Ciencias en el Parvulario**,
 BROWN, E. S. (1991), **Experimentos de ciencias**,
 Consellería de Educación e O.U., **Repositorio Lexislativo**,
 ENRIC RAMIRO I ROCA (2010)., **La maleta de la ciencia.**,
 JORBA, J. e SANMARTÍ, N. (1996):, **Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de evaluación continua.**,

LÓPEZ SANCHO, J.M. (2006), **Descubriendo las moléculas: un proyecto para el aula. Material didáctico para profesores de Educación Infantil y Primaria**,

MARÍN MARTÍNEZ, N. (2005), **La enseñanza de las ciencias en la Educación Infantil**,

VANCLEAVE , JANICE (2000)., **Animales.**,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe das ciencias da natureza/P02G110V01403

Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica/P02G110V01301

Coñecemento do medio natural/P02G110V01901
